

AANTEKENEN

Aan de Voorzieningenrechter van de
Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht
Vrouwe Justitiaplein 1
3511 EX UTRECHT

tevens per telefax: 030-223 3548

Uw ref. : 491473
Onze ref. : 11300528/LW/3376573

CMS Derks Star Busmann N.V.
Newtonlaan 203
NL-3584 BH Utrecht
Postbus 85250
NL-3508 AG Utrecht
www.cms-dsb.com

mr. ing. L.J. Wildeboer
Advocaat
T +31 30 2121 626
F +31 30 2121 167
E luurt.wildeboer@cms-dsb.com

Bankrekening (Stichting Dergengelden)
Iban: NL64 RABO 0394 7771 66
Swift/bic: RABONL2U

19 maart 2013

Betreft: Basisscholen – openbaarmaking eindtoetsgegevens

Edelachtbare Heer/Vrouwe,

De besturen van de scholen voor primair onderwijs welke zijn vermeld op het overzicht dat als **Bijlage 1** aan dit verzoekschrift is gehecht (hierna: **Schoolbesturen**), ten deze domicilie kiezende te Utrecht aan de Newtonlaan 203 (postbus 85250, 3508 AG Utrecht), ten kantore van CMS Derks Star Busmann N.V., van wie de advocaten mr. ing. L.J. Wildeboer en mevrouw mr. S.D.T. van der Linden, die door de Schoolbesturen als hun gemachtigden zijn aangesteld, met het recht van substitutie, en die voor haar dit verzoek indienen, verzoeken u hierbij op nader aan te voeren gronden een voorlopige voorziening te treffen.

Wob-verzoek

Bij brief van 11 januari 2013 heeft RTL Nieuws met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: **Wob**) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: **OC&W**) verzocht om de resultaten van de eindtoetsen op de basisscholen openbaar te maken, door onder meer de gemiddelde score van elke school en de achterliggende (geanonimiseerde) scores van elke leerling beschikbaar te stellen.

Bij besluit van 5 maart jl, met kenmerk 491473 (hierna: **Bestreden Besluit**), heeft de Staatssecretaris van OC&W het verzoek van RTL Nieuws grotendeels ingewilligd en besloten om voor elke school informatie ter zake van de gehanteerde eindtoets, het aantal leerlingen in groep 8 dat deelnam aan de toets en de gemiddelde score op de eindtoets openbaar te maken. Daarnaast zal de Minister volledigheidshalve ook, indien voor de school van toepassing, de door de inspectie 'herberekende' score openbaar maken. Een afschrift van het Bestreden Besluit treft u aan als **bijlage 2** bij dit verzoek om voorlopige voorziening.

In verband met de privacy van leerlingen heeft de Staatssecretaris van OC&W geweigerd de individuele leerlingsscores te verstrekken. Evenmin zal de gemiddelde eindscore openbaar worden gemaakt, indien het aantal leerlingen dat deelnam aan de eindtoets vier of minder was.

CMS Derks Star Busmann N.V. maakt deel uit van CMS, de Europese juridische en fiscale dienstverlener.

Alle diensten worden verleend op grond van een overeenkomst van opdracht met CMS Derks Star Busmann N.V., statutair gevestigd in Utrecht. Op deze overeenkomst zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden van CMS Derks Star Busmann N.V., welke zijn gedeponeerd bij de griffie van de rechtbank te Utrecht onder nummer 212/2007 en waarin een beperking van aansprakelijkheid is opgenomen. Deze voorwaarden kunnen worden geraadpleegd op www.cms-dsb.com en worden op verzoek verstrekt. CMS Derks Star Busmann N.V. is in Nederland ingeschreven in het handelsregister onder nummer 30201194 en in België in het RPR Brussel onder nummer 0877.478.727. Het BTW-nummer van CMS Derks Star Busmann N.V. in Nederland is NL8140.16.479.B01 en in België BE 0877.478.727.

CMS kantoren en gelleerde kantoren wereldwijd: Amsterdam, Berlijn, Brussel, Lissabon, Londen, Madrid, Parijs, Rome, Wenen, Zürich, Aberdeen, Algiers, Antwerpen, Barcelona, Beijing, Belgrado, Bratislava, Bristol, Boekarest, Boedapest, Casablanca, Dresden, Düsseldorf, Edinburgh, Frankfurt, Hamburg, Kiev, Keulen, Leipzig, Ljubljana, Luxemburg, Lyon, Milaan, Moskou, München, Praag, Rio de Janeiro, Sarajevo, Sevilla, Shanghai, Sofia, Straatsburg, Stuttgart, Tirana, Utrecht, Warschau en Zagreb.

De Schoolbesturen kunnen zich met het Bestreden Besluit, voor zover daarbij is besloten tot het openbaar maken van informatie, niet verenigen. Zij verzoeken u in verband daarmee een voorlopige voorziening te treffen, inhoudende schorsing van het besluit van de Staatssecretaris van OC&W tot openbaarmaking van de informatie met betrekking tot de eindtoetsgegevens van de basisscholen, dan wel een zodanige voorziening te treffen dat aan de bezwaren van de Schoolbesturen wordt tegemoet gekomen.

De Schoolbesturen hebben tevens ieder afzonderlijk bezwaar gemaakt tegen het Bestreden Besluit.

De Schoolbesturen zullen hun verzoek om voorlopige voorziening hieronder kort toelichten en behouden zich overigens het recht voor het verzoek nader te onderbouwen.

Spoedeisend belang

In verband met het besluit om een groot aantal gegevens aan RTL Nieuws ter beschikking te stellen, heeft de Staatsecretaris van OC&W met toepassing van artikel 6, vijfde lid, van de Wob besloten de informatie niet eerder te verstrekken dan twee weken nadat de beslissing op het Wob-verzoek is bekendgemaakt.

Dat betekent dat de door de Minister te verstrekken informatie op 20 maart a.s. ter beschikking zal worden gesteld aan RTL Nieuws, indien de schoolbesturen niet tijdig, dat wil zeggen binnen 14 dagen nadat het besluit is bekendgemaakt, hetgeen op 5 maart jl. heeft plaatsgevonden, daartegen bezwaar hebben aangetekend en gelijktijdig hebben verzocht om een voorlopige voorziening te treffen.

De Schoolbesturen hebben een spoedeisend belang bij het treffen van een voorlopige voorziening, omdat in geval van het uitblijven van een dergelijk verzoek, de Minister van OC&W gerechtigd is om de door RTL gevraagde informatie daadwerkelijk openbaar te maken, als gevolg waarvan onomkeerbare gevolgen zullen optreden, nu immers de openbaarmaking nadien niet meer ongedaan kan worden gemaakt.

De Schoolbesturen vrezen nadelige gevolgen voor de betrokken scholen, omdat de ter beschikking te stellen eindtoetsgegevens onjuist zijn. De eindtoetsgegevens bevatten de 'ruwe' gemiddelde eindscores van de basisscholen. Deze zijn echter niet voor alle gevallen op dezelfde leerlingenpopulatie gebaseerd, omdat voor een groot aantal scholen geen rekening is gehouden met de uitzonderingssituaties op grond van de Regeling leerresultaten PO. Daardoor worden door de Inspectie ten onrechte bepaalde categorieën leerlingen niet buiten beschouwing gelaten bij het registreren en nu openbaar maken van de gemiddelde eindscore, waardoor deze gegevens onjuist zijn en onderling niet vergelijkbaar. Voor het risicogericht toezicht op zwakke scholen is dat wellicht ook niet nodig, maar voor openbaarmaking wel. Hierdoor zijn de eindtoetsgegevens onderling niet vergelijkbaar en geven deze gegevens dus geen betrouwbaar beeld van de kwaliteit van de basisscholen. Hierdoor krijgen ouders dus onjuiste informatie waarop zij hun keuzen voor een bepaalde basisschool baseren, hetgeen kan leiden tot het onterecht mijden van scholen die een schijnbaar 'lagere kwaliteit' lijken te bieden en waardoor basisscholen dus kunnen worden benadeeld. Bovendien is de informatie eenzijdig aangezien inzage in de eindtoetsgegevens slechts in zeer beperkte mate iets zegt over de kwaliteit van het gegeven onderwijs en deze gegevens in een bredere context zouden moeten worden geplaatst, hetgeen thans niet dan wel in onvoldoende mate plaatsvindt, waardoor een onbetrouwbaar beeld van de kwaliteit van de scholen voor primair onderwijs ontstaat. In verband met de onvergelykbaarheid en de eenzijdigheid van de te publiceren informatie en de gevolgen daarvan voor de basisscholen moet openbaarmaking op korte termijn worden voorkomen door het treffen van een voorlopige voorziening.

In verband met het feit dat de Minister van OC&W vanaf 20 maart a.s. gerechtigd is de door RTL Nieuws gevraagde informatie openbaar te maken, wend ik mij namens de Schoolbesturen tot u met het verzoek om bij wijze van voorlopige voorziening te bepalen dat openbaarmaking van de gevraagde informatie terzake van de eindtoetsgegevens van de basisscholen niet mag plaatsvinden in afwachting van de behandeling van de bodemprocedure. In verband daarmee verzoeken de Schoolbesturen U het Bestreden Besluit te schorsen, dan wel bij wijze van voorlopige voorziening de openbaarmaking van de gevraagde informatie op te schorten, dan wel een zodanige voorziening te treffen die tegemoet komt aan de bezwaren van de Schoolbesturen en die U gelet op de betrokken belangen passend acht.

Onvergelijkbaarheid gegevens

Bij het Bestreden Besluit heeft de Staatssecretaris van OC&W besloten het verzoek van RTL Nieuws overwegend in te willigen en de resultaten van de basisscholen van de eindtoets beschikbaar te stellen.

Hoewel de Schoolbesturen openheid en transparantie toejuichen en daar zelf inmiddels ook volop aan meewerken door het ontwikkelen van Vensters PO, waarbij digitaal brede informatie over scholen voor primair onderwijs worden verzameld en openbaar gemaakt, hebben de Schoolbesturen bezwaar tegen het op dit moment ter beschikking stellen van de eindtoetsgegevens.

De momenteel beschikbare eindtoetsgegevens bij het ministerie van OC&W zijn onvergelijkbaar en eenzijdig en moeten om die reden niet worden verstrekt, aangezien deze gegevens onjuiste informatie en daarmee geen goed beeld geven met betrekking tot de kwaliteit van de verschillende scholen voor primair onderwijs, waardoor ouders op grond van alleen de eindtoetsgegevens geen juist en objectief beeld van de kwaliteit van een basisschool kunnen vormen. Door de eindtoetsgegevens van de basisscholen, die bij de Inspectie voor het onderwijs en de Staatssecretaris van OC&W aanwezig zijn, nu ter beschikking te stellen, kan ten onrechte de indruk ontstaan dat deze gegevens een juist en volledig beeld geven van de kwaliteit van de scholen voor primair onderwijs, terwijl dit niet zo is.

De eindtoetsgegevens bevatten de 'ruwe' gemiddelde eindscores van de basisscholen. Deze zijn echter niet voor alle gevallen op dezelfde leerlingenpopulatie gebaseerd en worden ook niet standaard voor de uitzonderingssituaties op grond van de Regeling leerresultaten PO gecorrigeerd door de Inspectie, hetgeen voor het risicogericht toezicht op zwakke scholen wellicht ook niet nodig is, maar voor openbaarmaking wel. Door de Inspectie wordt slechts in een beperkt aantal gevallen een correctie aangebracht op de 'ruwe' gemiddelde eindscores, dat wil zeggen het gemiddelde zoals berekend over alle leerlingen die een eindtoets hebben gemaakt. In het kader van de verantwoording aan de Inspectie hoeven echter niet alle leerlingen een eindtoets te maken. Sommige scholen laten echter wel alle leerlingen een eindtoets maken om hen niet in een uitzonderingspositie te brengen. Andere scholen laten in aanvang al niet alle leerlingen - conform de uitzonderingssituaties van de Inspectie - deelnemen, waardoor de gemiddelde eindscores in het inspectiebestand niet altijd op dezelfde - en daarmee vergelijkbare - leerlingpopulatie zijn gebaseerd.

Daarvoor zijn in de Regeling leerresultaten PO een aantal uitzonderingssituaties geregeld die buiten beschouwing mogen blijven bij de beoordeling van de resultaten van de eindtoetsen voor de basisscholen. Soms brengt de Inspectie daarvoor correcties aan in het bestand in verband met het toezicht scholen en het in beeld krijgen van (zeer) zwakke scholen. In andere gevallen gebeurt dit niet, waardoor er voor veel scholen een dus niet gecorrigeerde score openbaar wordt gemaakt die geen goede weergave biedt van de werkelijke eindscore van een basisschool. Hierdoor zijn de eindtoetsgegevens onderling niet vergelijkbaar

en geven deze gegevens dus geen betrouwbaar beeld van de kwaliteit van de basisscholen en deze worden benadeeld omdat ouders dus onjuiste informatie krijgen waarop ze hun keuze baseren hetgeen kan leiden tot het (onterecht) mijden van scholen die een schijnbaar 'lagere kwaliteit' lijken te bieden.

Naar de mening van de Schoolbesturen zouden de eindtoetsgegevens slechts ter beschikking mogen worden gesteld indien deze onderling vergelijkbaar zijn en daarmee een objectief beeld geven van de kwaliteit van de basisscholen. Het is mede om die reden dat er thans een wetsvoorstel in voorbereiding is waarmee één centrale eindtoets voor de leerlingen van alle basisscholen wordt geïntroduceerd, zodat er in ieder geval voor alle scholen één soort eindtoets wordt afgenomen en in die zin vergelijkbaar zijn. Ook door de Staatssecretaris wordt in dat verband erkend dat het belangrijk is dat de gegevens een eenduidig beeld geven en onderling vergelijkbaar zijn ten behoeve van de ouders. In de Memorie van Toelichting is dienaangaande vermeld:

“Verder is een centrale eindtoets de enige mogelijkheid om te bereiken dat de eindopbrengsten van alle scholen eenduidig worden vastgesteld en onderling met elkaar kunnen worden vergeleken. Dit maakt het bijvoorbeeld ook voor ouders transparanter”¹.

Gevolg is dat de eindtoetsgegevens op dit moment niet eenduidig worden vastgesteld en geregistreerd waardoor deze onderling niet met elkaar kunnen worden vergeleken. Openbaarmaking daarvan leidt op dit moment dan ook tot een onevenredige benadeling van de basisscholen, omdat ouders onjuiste informatie krijgen en niet in staat zijn op basis daarvan een objectieve vergelijking van de kwaliteit van de basisscholen maken, waarop ze hun keuze baseren hetgeen kan leiden tot het (onterecht) mijden van scholen vanwege een schijnbaar 'lagere kwaliteit'.

Openbaarmaking klemt temeer, nu de scholen voor primair onderwijs immers hun eindtoetsgegevens aan de Inspectie verstrekken in verband met het toezicht op de basisscholen en hun leerresultaten en daarmee dus voor een ander doel overleggen dan waarvoor zij thans worden gebruikt. In geval van het openbaar maken van bij de Inspectie geregistreeerde informatie, moet deze juist zijn en voor de scholen onderling vergelijkbaar, nu immers op basis daarvan door de buitenwacht wordt aangenomen dat van de inspectie en het ministerie van OC&W afkomstige informatie over de leerresultaten door de ouders als juiste en als objectieve informatie zal worden gezien. Op grond daarvan mag geen onjuiste indruk ontstaan van de werkelijke kwaliteit van een basisschool, zoals die blijkt uit de gemiddelde eindscores van de eindtoets.

Als gevolg van openbaarmaking van de thans beschikbare informatie zal de basisschool in een nadeliger positie komen te verkeren ten opzichte van andere scholen dan in werkelijkheid wellicht het geval is. De door de Inspectie verzamelde gegevens zijn daarom op dit moment niet geschikt voor publicatie en wekken mogelijk bij ouders ten onrechte de indruk van een objectief beeld van de kwaliteit van de verschillende basisscholen op grond waarvan zij ten onrechte bepaalde basisscholen zullen gaan mijden omdat zij menen dat deze scholen een lagere kwaliteit zouden bieden dan in werkelijkheid dus het geval is.

Om die reden dient de Staatssecretaris op dit moment zonder uitzondering af te zien van openbaarmaking van de gemiddelde eindtoetsresultaten voor alle basisscholen.

¹ Kamerstukken TK 2011-2012, 33 157, nr. 3, p. 7.

De eindtoetsgegevens van de basisscholen bieden bovendien een eenzijdig beeld, nu deze gegevens slechts in beperkte mate iets over de kwaliteit van de scholen voor het primair onderwijs zeggen en derhalve in een bredere context moeten worden geplaatst, hetgeen door de Staatssecretaris op dit moment in onvoldoende mate plaatsvindt en door de schoolbesturen via Vensters PO op dit moment nog niet kan plaatsvinden omdat dit systeem nog niet gereed is. Door nu de gemiddelde eindtoetsscores toch openbaar te maken kan ten onrechte de indruk ontstaan dat de ter beschikking gestelde informatie een objectief beeld zou geven van de kwaliteit van een individuele basisschool.

Op grond van het vorenstaande menen de Schoolbesturen dat hun belangen zwaarder dienen te wegen dan het belang van de Staatssecretaris bij openbaarheid van de door RTL Nieuws gevraagde informatie, omdat zij worden benadeeld als gevolg van het openbaar maken van de thans bij de Inspectie voor het onderwijs en het ministerie van OC&W aanwezige eindtoetsgegevens van de basisscholen, nu die informatie onjuist, eenzijdig en onvergelijkbaar is en op grond van de onderwijswetgeving niet voor publicatie is bedoeld.

Hoorplicht en onbekendheid welke informatie wordt verstrekt

Voorts zijn de Schoolbesturen van mening dat zij op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht hadden moeten worden gehoord naar aanleiding van het voornemen van de Staatssecretaris om aan RTL Nieuws de eindtoetsgegevens van de te onderscheiden basisscholen te verstrekken, omdat het hier gaat om een besluit die niet door de Schoolbesturen is aangevraagd en waartegen de Schoolbesturen naar verwachting bedenkingen zouden hebben en het volgens de Schoolbesturen niet gaat om gegevens die 'ter zake' van de openbaarmaking zijn verstrekt in verband met het toezicht door de Inspectie op de leerresultaten van de basisscholen, welke niet voor openbaarmaking zijn bedoeld. Openbaarmaking vindt nu voor de eerste keer plaats. Dit klemmt temeer nu voor de Schoolbesturen lang niet altijd duidelijk is welke gegevens ten aanzien van hun basisscholen bij de Inspectie zijn geregistreerd, omdat deze feitelijk moeten worden gecorrigeerd vanwege de uitzonderingssituaties op grond van de Regeling leerresultaten PO, als gevolg waarvan de beschikbare gegevens worden gecorrigeerd voor de leerlingenpopulatie die de eindtoets heeft gemaakt. In verband hiermee is het derhalve goed mogelijk dat er meer gegevens bij de Inspectie staan geregistreerd van een basisschool dan waarmee de Schoolbesturen bekend zijn.

Als gevolg van deze gang van zaken hebben de Schoolbesturen niet eerder bedenkingen kunnen inbrengen in verband met voornemen van de Staatssecretaris van OC&W om de eindscores van de eindtoetsen openbaar te maken.

Hierdoor zijn de Schoolbesturen dus gedwongen om nu bezwaar te maken en een voorlopige voorziening te vragen teneinde eventuele benadeling als gevolg van openbaarmaking van de eindtoetsgegevens voor hun basisscholen te voorkomen.

Nadere onderbouwing

Overigens behouden de Schoolbesturen zich het recht voor hun verzoek nader te onderbouwen.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande verzoek ik u, Voorzieningenrechter, bij afweging van alle betrokken belangen een voorlopige voorziening te treffen, inhoudende schorsing van het Bestreden Besluit, dan wel

C/M/S' Derks Star Busmann

een zodanige voorziening te treffen dat aan de bezwaren van de Schoolbesturen tegemoet komt, met veroordeling van de Staatssecretaris in vergoeding van de door de Schoolbesturen gemaakte proceskosten..

In verband met de indiening van onderhavig verzoek, verzoek ik u het door cliënte voor de behandeling van het verzoek om voorlopige voorziening verschuldigde **griffiegeld** in rekening-courant met mijn kantoor te verrekenen.

Met vriendelijke groet,
CMS Derks Star Busmann N.V.

L.J. Wildebeer